

Avtal för trygghet och omställning, överklagande om tjänstetillsättning, lärares arbetsmiljö och förändringsförslag till LAS

Gunnar Gillberg, Lars Ivarsson, Kristina Palm och Anna Peixoto

Årets första nummer av *Arbetsmarknad & Arbetsliv* (vol.28, nr.1, 2022) innehåller tre artiklar, en essä, recensioner av tre böcker och ett debattinlägg.

Olle Jansson och Jan Ottosson ger i artikeln ”Från trygghet till omställning: avtal mellan PTK och SAF” ett historiskt perspektiv på hur trygghets- och omställningsavtalen upprättades och omförhandlades under 1970-talet. Författarna synliggör den komplicerade relation mellan behovet av trygghet, kraven på flexibilitet och behovet av kompetensutveckling och i artikeln visas hur de olika förhandlingspositionerna i hög grad varit knutna till parternas styrkeförhållande samt de strukturella villkor som präglar arbetsmarknaden.

I artikeln ”ÖNHs hantering av tjänstetillsättningsärenden” granskar Susanne Dodillet hur Överklagandenämnden för högskolan hanterar överklaganden från personer som anser sig blivit förbigången i tillsättningen av tjänst på högskola/ universitet, på så vis att en mindre meriterad person har erbjudits utlyst tjänst. Granskningen visar att en stor majoritet av överklaganden avslås, vilket reser frågor kring hur väl de meritokratiska principerna följs vid tillsättningen av tjänster vid högskolor och universitet.

I artikeln ”Differentiering och heterogenitet - Lärares arbetsvillkor i kommunal och fristående huvudmannakontext” diskuterar Carolina Parding och Ann Berg Jansson lärares olika arbetsvillkor i relation till förändrad styrning och organisering av lärares arbete utifrån i ett professionssociologiskt perspektiv. Ett resultat som författarna målar upp är att alla på något sätt och vis är i händerna på en marknad, men att arbetsplatskontexten (kommunal eller fristående) spelar roll för arbetsvillkoren.

I essän ”2020-talets modernisering av anställningstryggheten: Gränserna mellan politik och kollektiva förhandlingar förskjuts och partsöverenskommelser blir lag” diskuterar Niklas Selberg och Erik Sjödin det aktuella förändringsförslaget till LAS och analyserar om förslagen förmår att uppnå målsättningen om ökad förutsebarhet. Författarna menar att lagförslaget, om det går igenom, bland annat kommer att leda till att de svenska arbetsmarknadsrelationerna centraliseras avsevärt och att arbetsrätten utvecklas på sådant sätt att det riskerar att försämma kvaliteten i reglerna.

Numret innehåller också tre bokrecensioner. Markus Arvidsson recenserar böckerna *Socialitetens psykologi – språket som människans livsform* och *Förskolebarnet – lek, språk och identitet* av författaren Lars-Erik Berg. Böckernas teoretiska fundament är den symboliska interaktionismen och i båda böckerna är socialiteten i fokus. Boken *Socialitetens psykologi* är en introduktion till och diskussion om själva perspektivet, medan boken *Förskolebarnet – lek, språk och identitet* synliggör hur detta perspektiv kan tillämpas i praktiken. I detta nummer recenserar även Russel Lansburys memoarbok *Crossing Boundaries. Work and Industrial Relations in Perspective*, av Kenneth Abrahamsson. Lansbury är professor emeritus i Work and Organisational Studies vid University of Sydney, Australien och i hans memoarer får vi följa med på en världsomspännande tidsresa som berör utvecklingen av politik och forskning inom fältet arbetsmarknadsrelationer under ett halvt sekel.

I ett debattinlägg titulerat ”Utveckla arbetsmiljöstatistiken!” efterlyser Eskil Wadensjö större omfattning, bättre precision och mer redovisning gällande statistik om främst arbetsolyckor, arbetssjukdomar, olyckor på väg till och från arbetet. En utvecklad arbetsmiljöstatistik kan vara till hjälp för att få rätt sorts ersättning via försäkringssystemen men är också viktig för arbetsmiljöarbetet samt forskningen inom området arbetsmiljö.